
Upozornění na důležité publikace ze Slovenské republiky

Při dnešní prakticky univerzální dostupnosti odborné literatury z celého světa jsme omezeni jen svými finančními prostředky a jazykovou vybaveností. Také elektronická média nabízejí velmi snadno a často bezplatně odpověď na jakýkoliv odborný problém. Nezřídka přitom přehlížíme literaturu z „blízkého zahraničí“, která je snadno dostupná, jazykově srozumitelná a kvalitní. Mám tím na mysli literaturu slovenskou. Je to škoda, zvláště tam, kde tuzemský ekvivalent nemáme.

Kolega docent **Peter Gašparec** z DKAIM DFNSP v Bratislavě sestavil obsáhlou monografii **Princípys detskej anestézie**, kterou by jistě každý anesteziolog – ať již pracuje s dětskými pacienty pravidelně či příležitostně – měl mít ve své či alespoň nemocniční příruční knihovně. Dílo bylo vydáno nakladatelstvím Osveta v Martině v roce 2010. Je to obsáhlá, bohatě ilustrovaná kniha, které má včetně velkého seznamu relevantní literatury rozsah 675 stran. Je potěšitelné, že v autorském kolektivu a mezi spoluautory najdeme také české anesteziology a intenzivisty – jsou to kolegové Adamus, Gabriel, Herold a Selko. Publikace se drží tradiční stavby: po historickém úvodu se věnuje zvláštnostem patofyziologie a farmakologie u dětí, poté přípravě dítěte před anesteziologickým výkonem. Propedeutika a postupy celkové anestezie jsou podrobně popsány. Jsou zmíněny i možnosti anestezie regionální. Zaslouženou pozornost věnovali autoři i pooperační péči. Zmíněny jsou speciální situace, které se týkají pouze dětských pacientů a v péči o dospělé nemají paralelu. Za klíčovou považují část knihy, věnovanou anestezii dětí v jednotlivých operačních oborech. V každém oboru jsou zmíněny nejběžnější operační výkony, zvláštnosti stonání i patofyziologie, specifity anesteziologické péče. Autoři se v jednotlivých kapitolách vyslovují koncizně, se zcela zjevnou a imponující znalostí problematiky. Bohatství důležitých informací je zde obrovské a číst tyto statě je skutečně potěšení. Část závěrečná, postihující některé specifické chorobné stavy u dětí i transplantační problematiku, posléze předchází obsáhlému seznamu další důležité literatury. Kniha je vázaná, vytištěná na kvalitním papíru. Jednou z jejích předností je přehledné členění a četné barevné ilustrace, schémata a tabulky. Má kniha vůbec nějaké nedostatky? Jistěže ano – žádné dílo není dokonalé. Některé barevné fotografie jsou příliš malé pro dobrou zřetelnost detailů. Nepůvodním schématům a grafům byly někdy ponechány původní anglické či německé po-

pisky, aniž by bylo uvedeno, odkud byly ilustrace převzaty. Některé překlepy unikly i při korektuře (první éterovou anestezii zřejmě podal Crawford W. Long, nikoliv Lang, zmiňovaný hrudní chirurg se jmenoval Crafoord, ne Craaford – to jen pro historickou přesnost). Tyto detaily nemohou nikterak zpochybnit hodnotu knihy a obdiv, který pořadateli i celému autorskému kolektivu právem náleží. Knihu lze jen doporučit.

Docent **Peter Gašparec** s kolegy **Köpplera a Tomovou** sestavili, spolu s dalšími přispěvateli, také knihu **Cievne prístupy**. I tu vydalo nakladatelství Osveta v Martině, tentokrát již v roce 2009. Také zde se nám dostává bohatě ilustrované, vázané, četnými schématy a tabulkami vybavené publikace, která dané téma pokrývá vyčerpávajícím způsobem. Autoři popisují zajištění periferních žilních i arteriálních vstupů. Těžiště knihy však pochopitelně spočívá v popisech technik zajištění centrálního žilního přístupu, a to i včetně dlouhodobě implantovaných portů. Popsány jsou indikace, popis provedení i možné komplikace – mechanické, infekční i tromboembolické. Kniha poskytuje i návod k elektrokardiografické navigaci při centrální žilní kanylaci a k využívání ultrazvuku, což je zvláště cenné. Pozornost je věnována zobrazovacím metodám a ověřování správné polohy katétru. Dostane se nám návodů k retrogradní kanylaci v. jugularis interna. Pojednává se o diagnostiku možných komplikací a jejich řešení. Autoři nezapřou svoje odborné zájmy spočívající převážně v péči o děti – těm jsou věnovány dvě samostatné kapitoly a většina z hojných barevných ilustrací zobrazuje právě pacienty dětského věku. I zde lze však litovat, že snaha o hojnou obrazovou dokumentaci (vynikajících barevných schémat i fotografií je vskutku nepřehledné množství) a nutnost udržet přiměřený rozsah publikace nutila ke zmenšování fotografií a některé detaily – v kontextu zaměření knihy důležité – tak unikají. Přesto vše kniha nabízí zajímavé důležité informace a návody k jednání. Pevně věřím, že bude tuzemskému čtenáři k užítku.

Je vždy zajímavé nahlédnout „za humna“. Obě zmíněvané publikace svědčí o výtečné odborné i autorské úrovni našich kolegů a zaslouží si naší pozornosti. Měli bychom je při vlastním vzdělávání používat – a našim slovenským kolegům k těmto edičním počínům poblahopřát.

*Prof. MUDr. Karel Cvachovec, CSc., MBA
přednosta Kliniky AR UK 2. LF
vedoucí Katedry AR IPVZ*